

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annetun lain 8 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annettua lakia. Laista poistettaisiin mahdollisuus vaatia lykätyn veronmaksun turvaamiseksi vakuus Suomesta poismuuttavan sijoittajan verotuksessa. Lisäksi säädettäisiin, että maksamattomalle verolle ei peritä korkoa. Maasta poistumistilanteissa maksuun pantavan veron vanhentumisaika säädettäisiin alkavaksi sitä seuraavan

vuoden alusta, jolloin verovelvolliselle myönnetty veronmaksun maksuaika päättyy. Muutokset johtuvat Euroopan komission huomautuksista, jotka se antoi Suomen järjestelmää koskevan notifiointin käsittelyn yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annettu laki.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Veronhuojennuslaki

Eduskunta hyväksyi 19 päivänä joulukuuta 2012 sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annetun lain (993/2012), jäljempänä *veronhuojennuslaki*. Laki on vahvistettu 28 päivänä joulukuuta 2012, mutta sitä ei ole toistaiseksi saatettu voimaan.

Veronhuojennuslaissa säädetään verovähennyksestä, joka myönnetään uutta osakepääomaa pieneen listaamattomaan osakeyhtiöön sijoittavalle yksityishenkilölle, *sijoittajalle*. Veronhuojennuslain 3 §:n mukaan sijoittajalle myönnetään tietyin edellytyksin pääomatulosta tehtävä vähennys, jonka määrä on 50 prosenttia hänen kohdeyhtiöön sijoittamansa osakepääoman määrästä. Koska kysymyksessä ei ole lopullinen veronhuojennus, vähennystä vastaava määrä palautetaan sijoittajan tuloon lain 8 §:ssä säädetyllä tavalla.

Verotuksessa vähennetty pääomatuloista tehty vähennys luetaan sijoittajan tuloksi niinä vuosina, jolloin hän luovuttaa osakkeita, joiden perusteella hän on ollut oikeutettu vähennykseen. Tuloutuminen tapahtuu 8 §:n 1 momentin pääsäännön mukaan silloin, kun — vähennyksen perusteena olevia osakkeita luovutetaan,

— verovelvollinen muutoin lakkaa omistamasta osakkeita,

— sijoittaja saa lain 4 §:ssä tarkoitetun määräämisvallan kohdeyhtiössä tai

— kohdeyhtiö lakkaa harjoittamasta 6 §:ssä tarkoitettua elinkeinotoimintaa.

Lain 8 §:n 2 momentin mukaan vähennys luetaan sijoittajan tuloksi myös silloin, kun yhtiön varoja jaetaan maksamalla muita kuin osingonjakoon perustuvia suorituksia muille kuin veronhuojennuslaissa tarkoitettua sijoittajaa vastaavalle aikaisemmalle osakkaalle sijoitusta seuraavien kolmen vuoden aikana.

Lain 8 §:n 3 momentin mukaan pääomatuloista tehty vähennys luetaan sijoittajan tuloksi myös silloin, kun hän siirtyy muussa valtiossa kuin Suomessa asuvaksi ennen kuin hän on luovuttanut osakkeet tai vähennys on

muusta syystä luettu hänen tulokseen. Pääomatulosta vähennetty määrä luetaan sen vuoden tuloksi, jona hän viimeksi on ollut Suomessa asuva. Jos sijoittaja siirtyy asuvaksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, Verohallinto myöntää hakeuksesta maksuaikaa tulon perusteella maksuunpannun veron maksamiselle, kunnes sijoittaja luovuttaa osakkeet tai siirtyy asuvaksi muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

1.2 Veronmaksun turvaaminen maksujärjestelytilanteissa

Veronhuojennuslain 8 §:n 3 momentin mukaan on mahdollista, että Suomesta poismuuttavan sijoittajan verotuksessa tuloksi luetun verovähennyksen perusteella maksuunpannulle tuloverolle myönnettävän lykkäyksen perusteella voidaan vaatia vakuus ja periä verolle korkoa. Menettelyyn sovelletaan, mitä verojen maksujärjestelystä muualla laissa säädetään.

1.3 Verosaatavan vanhentuminen

Julkisten saatavien perinnästä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Lain 20 §:n mukaan julkinen saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen verovuoden alusta, jona se on määrätty tai maksuunpantu ja muussa tapauksessa sitä seuranneen vuoden alusta, jona se on erääntynyt.

Lain 21 §:n mukaan vanhentunutta julkista saatavaa ei saa periä. Vanhentuminen ei kuitenkaan estä suorituksen saamista saatavan panttina olevasta tai ulosmitatusta velallisen omaisuudesta.

1.4 Veronhuojennuksen notifiointi komissiolle ja komission päätös

Suomi teki 12 päivänä syyskuuta 2012 komissiolle veronhuojennuslaista esinotifikaatioilmoituksen numero SA.35401 (2012/PN). Esinotifikaatiomenettelyn aikana komissio kiinnitti huomiota veronhuojennuslain 8 §:n 3 momentin kahteen viimeiseen virkkeeseen,

joiden mukaan Suomesta pois muuttavalle sijoittajalle huojennuslain perusteella maksuun pannun tuloveron maksun turvaamiseksi olisi mahdollista vaatia vakuus ja verolle voitaisiin periä korkoa. Komission käsityksen mukaan tällaista taloudellista raskautta ei saa asettaa jäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon muuttavalle henkilölle.

Suomi teki veronhuojennuslakia koskevan virallisen valtiontuki-ilmoituksen 1 päivänä helmikuuta 2013. Valtiontuki-ilmoituksessa järjestelmä ilmoitettiin siinä muodossa, että maasta pois muuttavalle sijoittajalle ei tulotai-asi asetamaan mainittuja seuraamuksia.

Komissio antoi päätöksensä C(2013) 1265 final 1 päivänä maaliskuuta 2013. Päätöksessään komissio toteaa, että tuki noudattaa SEUT-sopimuksen määräyksiä. Komission mukaan toimenpide täyttää pieniin ja keskiuuriin yrityksiin tehtävien riskipääomasi-joitusten edistämiseksi myönnetystä valtiontuesta annetuissa yhteisön suuntaviivoissa määrätty edellytykset. Tämän vuoksi komissio katsoo, että toimenpide soveltuu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

2 Nykytilan arviointi ja ehdotetut muutokset

2.1 Säätelyvaihtoehdot

Kun sijoittaja, jonka verotuksessa on tehty veronhuojennuslain mukainen ylimääräinen verovähennys, muuttaa pois Suomesta, tulisi tehty vähennys Suomen verotusoikeuden turvaamiseksi voida lukea sijoittajan tuloksi. Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisujen C-9/02, Lasteyrie de Saillant ja C-470/04 N, perusteella on selvää, että tällainen tuloutus pelkästään sillä perusteella, että sijoittaja muuttaa pois Suomesta, on kohtuuton rajoitus Euroopan unionin toiminnasta solmitun sopimuksen SEUT:n 49 artiklan turvaamalle kansalaisten sijoittautumisoikeudelle. Tästä syystä Suomesta toiseen valtioon asuvaksi siirtyvää ja Suomessa asuvaa sijoittajaa tulee kohdella vähennyksen tuloutumisen osalta verotuksessa samalla tavalla. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomesta pois muuttavan sijoittajan verotuksessa tulee veronhuojennuslain mukaan vähennyksen tuloksi lukemista seuraava-

van veronmaksuvelvollisuuden realisoitua samalla perusteella kuin Suomessa asuvan sijoittajan verotuksessa.

Kun sijoittaja lakkaa olemasta Suomessa yleisesti verovelvollinen, voitaisiin verotuksessa aikaisemmin tehty vähennys lukea Suomessa hänen veronalaiseksi tulokseen vasta sinä vuonna, kun veronhuojennuslain 8 §:n 1 tai 2 momentin yleiset edellytykset tulevat sovellettaviksi. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että muualla verotettavan henkilön verotuksessa veron määrä laskettaisiin ja vero pantaisiin maksuun siten kuin jos hän olisi edelleen Suomessa asuva ja verovelvollinen.

Veronhuojennuslain mukaisen vähennyksen perusteella tuloksi myöhemmin luettava määrä olisi Suomen kahdenkertaisen verotuksen välttämiseksi tekemien verosopimusten 21 artiklan mukaisesti ”muuta tuloa”, johon verotusoikeus on yksinomaan verovelvollisen asuinvaltiolla. Tällä perusteella Suomella ei olisi verosopimustulkinnan perusteella tuloon verotusoikeutta. Suomella ei olisi verotusoikeutta siinäkin tilanteessa, että asuinvaltio ei pitäisi verotukseen palautuvaa veronhuojennusta tulona oman verolainsäädäntönsä nojalla. Näissä tilanteissa tuloon palautuva vähennys jäisi kokonaan verottamatta ja vähennyksen luonne verotusta lykkävänä etuna muuttuisi lopulliseksi eduksi.

Kysymys on siitä, että Suomen verotuksessa on verotettavaa tuloa pienennetty ylimääräisellä vähennyksellä, joka Suomessa asuvien sijoittajien osalta palautuu aina tuloon. Se, että verovähennys jäisi verottamatta niissä tapauksissa, joissa sijoittaja muuttaa pois Suomesta, ei vastaisi veronhuojennuksen peruseriaatetta siitä, että vähennys palautuu tuloon.

Vaihtoehtoinen malli turvata Suomen verotusvallan toteutuminen on se, että verotuksessa vähennetty määrä luetaan sijoittajan tuloksi sinä viimeisenä verovuotena, jolloin hän on vielä Suomessa yleisesti verovelvollinen. Maksuunpannulle verolle tulisi tällöin myöntää maksuaikaa siihen hetkeen saakka, jolloin vastaava määrä luettaisiin veronhuojennuslain 8 §:n 1 tai 2 momentin perusteella veronalaiseksi tuloksi Suomessa asuvan sijoittajan verotuksessa.

Ruotsissa on julkaistu 15 päivänä lokakuuta 2012 sijoittajavähennystä koskeva ehdotus hallituksen esitykseksi, Finansdepartementens proposition om Investeraravdrag, jota ei ole vielä annettu Ruotsin eduskunnalle. Siinä ehdotetaan, että samankaltaista, mutta lisäksi vuosittaista maksuajan myöntämistä koskevaa ratkaisua sovellettaisiin silloin, kun sijoittajavähennyksen saanut sijoittaja lakkaa olemasta Ruotsissa verovelvollinen ja vähennys luetaan sijoittajan tuloksi.

Vuosittaista maksuajan lisääjän hakemista ei voitaisi pitää unionin oikeuden kannalta kohtuuttomana rasituksena sijoittajalle. Kysymys ei olisi vastaavasta taloudellisesta rasitteesta kuin silloin, jos sijoittajaa vaadittaisiin asettamaan veronmaksun vakuudeksi omaisuutta. Järjestely olisi sijoittajalle kokonaisuutena arvioiden edullinen. Maksuaikaa koskeva järjestely kuitenkin turvaisi osaltaan Suomen viranomaisten tiedonsaantia tilanteessa, jossa sillä olisi perusteltu verotus oikeus tuloon, jonka maksamiselle on myönnetty maksuaikaa.

2.2 Maksujärjestely ja maksuajan hakeminen

Veronhuojennuslain 8 §:n 3 momentissa säädetään mahdollisuudesta vaatia veronmaksun turvaamiseksi maastamuuttotilanteissa vakuus ja viitataan menettelyn osalta siihen, mitä verojen maksujärjestelystä on muualla säädetty. Pykälään lisättäisiin säännös veronkantolain (609/2005) maksujärjestelyä koskevien säännösten soveltamisesta veronhuojennuslain 8 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa maastamuuttotilanteissa. Maksujärjestelyjen yhteydessä veronmaksun turvaamiseksi ei kuitenkaan voitaisi vaatia vakuutta eikä maksamattomalle verolle voitaisi periä korkoa. Verohallinnolle säädettäisiin velvollisuus myöntää verovelvolliselle hakemuksesta maksuaikaa veronmaksulle vuodeksi kerrallaan siihen saakka, kun hän on muuttanut pois Euroopan talousalueelta tai kun muut lain 8 §:ssä säädetty edellytykset verotuksessa vähennetyt vähennyksen tuloksi lukemiselle täytyisivät. Maksuajan hakeminen vuosittain maksuajan jatkamiseksi varmistaisi sen, että Verohallinto saisi tarvittavan tiedon Suomesta pois muuttaneen si-

joittajan verovelvollisuuteen vaikuttavista seikoista. Samalla tarkennettaisiin säännöksen viittausta niihin 1 ja 2 momenteissa tarkoitettuihin tilanteisiin, joissa vähennys luetaan tuloksi.

Maksuunpannun veron maksamisen turvaamiseksi ei vaadittaisi vakuudeksi pantiksi asetettavaa sijoittajan omaisuutta, josta verosaatavan suoritus on mahdollista saada myös verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 20 §:n mukaisen viiden vuoden saatavan vanhentumisajan jälkeen. Koska Suomen verotusvallan alaisuudesta pois siirtyvältä sijoittajalta ei voitaisi vaatia vakuutta, säännöksen soveltaminen voisi johtaa tilanteeseen, jossa verovelka ehtisi vanhentua ja veron perimismahdollisuus raueta jo ennen kuin sen lykätty maksuvelvollisuus olisi edes alkanut. Veronhuojennuslain 8 §:ään lisättäisiin uusi 4 momentti, johon siirrettäisiin 3 momentin maksujärjestelyä koskevat säännökset. Menettelyyn sovelletaan, mitä verojen maksujärjestelystä säädetään. Lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan maastamuuttotilanteissa verosaatavan viiden vuoden vanhentumisaika alkaisi pääsäännöstä poiketen kulua vasta siitä ajankohdasta, jolloin veronmaksulle myönnetty maksuaika päättyy.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä hallinnollisia tai valtiontaloudellisia vaikutuksia.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Verohallinnolta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta ja Keskuskauppakamarilta.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samaan aikaan kuin veronhuojennuslaki, jonka voimaantuloajankohdasta on tarkoitus säätää valtioneuvoston asetuksella.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annetun lain (993/2012) 8 §:n 3 momentti ja
lisätään 8 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

8 §

Vähennyksen lukeminen tuloksi

Jos sijoittaja Suomen lainsäädännön tai kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen mukaan siirtyy muussa valtiossa kuin Suomessa asuvaksi ennen kuin hän on luovuttanut osakkeet tai pääomatulosta vähennetty määrä on luettu hänen tulokseen, pääomatulosta vähennetty määrä luetaan sen verovuoden tuloksi, jona hän viimeksi on ollut Suomessa asuva.

Jos sijoittaja siirtyy asuvaksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, Verohallinto myöntää hakemuksesta maksuunpanulle verolle maksuaikaa vuodeksi kerrallaan. Maksuaikaa myönnetään enintään siihen asti, kunnes vähennys 1 tai

2 momentin nojalla luetaan sijoittajan tuloksi taikka hän siirtyy asuvaksi muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Veron perimiseen ja veron maksamisen maksujärjestelyyn sovelletaan, mitä veronkanto-laissa (609/2005) ja sen nojalla säädetään ja määrätään, kuitenkin siten, että maksuaikaa on myönnettävä vakuutta vaatimatta ja korkoa perimättä. Poiketen siitä, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 20 §:ssä säädetään, 3 momentin nojalla maksuunpantu vero vanhentuu viiden vuoden kuluttua laskettuna sitä seuranneen vuoden alusta, jona veron maksamiselle myönnetty viimeisin maksuaika päättyy.

Tämä laki tulee voimaan samana päivänä kuin sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annettu laki (993/2012).

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

Laki**sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annetun lain (993/2012) 8 §:n 3 momentti ja
lisätään 8 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki
Vahvistettu laki 993/2012

Ehdotus

8 §

8 §

Vähennyksen lukeminen tuloksi

Vähennyksen lukeminen tuloksi

Jos sijoittaja Suomen lainsäädännön tai kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen mukaan siirtyy muussa valtiossa kuin Suomessa asuvaksi ennen kuin hän on luovuttanut osakkeet tai pääomatulosta vähennetty määrä on luettu hänen tulokseen, pääomatulosta vähennetty määrä luetaan sen verovuoden tuloksi, jona hän viimeksi on ollut Suomessa asuva. *Jos sijoittaja siirtyy asuvaksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, Verohallinto myöntää hakemuksesta maksuaikaa veron maksamiselle, kunnes sijoittaja luovuttaa osakkeet tai siirtyy asuvaksi muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Veronmaksun turvaamiseksi voidaan vaatia vakuus. Menettelyyn sovelletaan, mitä verojen maksujärjestelystä muualla laissa säädetään.*

Jos sijoittaja Suomen lainsäädännön tai kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen mukaan siirtyy muussa valtiossa kuin Suomessa asuvaksi ennen kuin hän on luovuttanut osakkeet tai pääomatulosta vähennetty määrä on luettu hänen tulokseen, pääomatulosta vähennetty määrä luetaan sen verovuoden tuloksi, jona hän viimeksi on ollut Suomessa asuva.

Jos sijoittaja siirtyy asuvaksi toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, Verohallinto myöntää hakemuksesta maksuunnulle verolle maksuaikaa vuodeksi kerrallaan. Maksuaikaa myönnetään enintään siihen asti, kunnes vähennys 1 tai 2 momentin nojalla luetaan sijoittajan tuloksi taikka hän siirtyy asuvaksi muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Veron perimiseen ja veron maksamisen maksujärjestelyyn sovelletaan, mitä veronkanto-

laissa (609/2005) ja sen nojalla säädetään ja määrätään, kuitenkin siten, että maksuaikaa on myönnettävä vakuutta vaatimatta ja korkoa perimättä. Poiketen siitä, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 20 §:ssä säädetään, 3 momentin nojalla maksuunpantu vero vanhentuu viiden vuoden kuluttua laskettuna sitä seuranneen vuoden alusta, jona veron maksamiselle myönnetty viimeisin maksuaika päättyy.

Tämä laki tulee voimaan samana päivänä kuin sijoitustoiminnan veronhuojennuksesta verovuosina 2013—2015 annettu laki (993/2012).